

**ФОНДАЦИЯ
ЗА РЕФОРМА
В МЕСТНОТО
САМОУПРАВЛЕНИЕ**

ОТЧЕТ

ГОДИШЕН

Диалог

Обучение

Информация

Подкрепа

Побратимяване

Устойчивост

2014

Екипът

flgr@flgr.bg

www.flgr.bg

www.invest.bg

Изпълнителен директор:
Гинка Капитанова,
gkaritanova@flgr.bg

Финансов директор:
Здравко Сечков

Програмен директор:
Веселина Комитска

Екип "Институционални партньорства и програми"

Веселина Комитска
програмен директор
координатор програма LOGIN
vkomitska@flgr.bg

Марина Димова
програмен координатор
mdimova@flgr.bg

Екип "Обучителни програми"

Николеа Ефремова
ръководител екип "Обучителни програми"
nefremova@flgr.bg

Лилия Каменова
програмен сътрудник
lkatemenova@flgr.bg

Екип "Информационна дейност"

Росица Райчева
специалист "Информация и издания,
връзки с медиите"
координатор програма "Подобряване
на социалната среда"
rgraycheva@flgr.bg

Ралица Вълкова
програмен сътрудник
rvalkova@flgr.bg

Ангел Георгиев
специалист "Информационни
системи и технологии"
ageorgiev@flgr.bg

Екип "Финансиращи програми"

Тодор Младенов
ръководител екип "Финансиращи
програми"
tmladenov@flgr.bg

Андрей Горанов
специалист "Финансиращи
програми"
agoranov@flgr.bg

Ирена Бонева
програмен сътрудник
iboneva@flgr.bg

Екип "Международно сътрудничество"

Антоанета Матеева
ръководител екип "Техническо
побратимяване"
amateeva@flgr.bg

Невена Младенова
координатор проект "Местно
икономическо развитие"
nkaneva@flgr.bg

Виолета Иванова
специалист програма
"Техническо побратимяване"
vivanova@flgr.bg

Надежда Самсарова
програмен сътрудник
координатор програма
"Иновационни практики"
nsamsarova@flgr.bg

Екип "Финансово-административен"

Здравко Сечков
финансов директор
zsechkov@flgr.bg

Елена Паскалева
главен счетоводител
epaskaleva@flgr.bg

Демир Деянов
офис мениджър
ddeyanov@flgr.bg

Елвира Колева
касierer-счетоводител
ekoleva@flgr.bg

Росица Петрова
касierer-счетоводител
rpetrova@flgr.bg

Камелия Борисова
технически сътрудник

Йосиф Ставрев
технически сътрудник и шофьор

Скъпи партньори и читатели,

Фондацията за реформа в местното самоуправление бе създадена през 1995 г. от група кметове с желанието да подпомогне реформаторските сили на местно ниво в нашето общество. Пътят към демократичното местно самоуправление се оказа по-труден и изпълнен с повече изненади - невинаги приятни - отколкото можехме да си представим в онази - вече далечна 1995-а.

Ръководството и екипът на ФРМС избрах прагматичния подход на учеща се организация, която гъвкаво и стъпка по стъпка, отговаряйки на нуждите на местните власти в страната, се зае да овладява нови територии на знанията и практиката.

Въвеждане на принципите на пазарната икономика, властяване на местните власти и връщането на общинската собственост, промяна на разбирането за публичната администрация като предоставяща услуги, процес на децентрализация и прилагане на принципа на субсидиарност, приложение на Европейската харта за местно самоуправление, въвеждане на стандарти за прозрачност, ефективност и отчетност на публичната администрация и достъп до обществена информация, осъзнаване и прилагане ролята на местните власти за стратегическо планиране и разработване на политики на местно ниво с висока степен на гражданско участие, обществено-частни партньорства, въвеждане на електронно управление - едва ли бих могла подробно да се спра на всички етапи на развитие, през които местните власти в България, подпомогнати и от ФРМС, извървяха през последната декада.

Отговорността за въвеждането на европейски и световни стандарти на местно ниво у нас е на самите местни власти, но ФРМС е горда със своето проактивно и подкрепящо присъствие, за това, че е спомогнала за намиране на по-кратките пътища, че е успяла да спомогне за развитието на потенциала, на който разчитат българските граждани в навечерието на присъединяването ни към Европейския съюз.

Думите, неподкрепени с факти, не тежат, затова ще се обърна към числата. За 10 години ФРМС:

- проведе 300 обучителни семинара с над 8000 участници;
- подкрепи обсъждането и прилагането на новата законова рамка чрез 34 форума (с над 3000 участници), обсъждания и публикации, разработи Методология за подготовка на Общински планове за развитие, използвана от всички 264 общини в България, както и Методически указания за разработване на регионални планове за развитие;
- подпомогна финансово и експертно изграждането на 50 общински центъра за обслужване на гражданите;
- постигна 100 000 посещения годишно на уеб-страницата си www.flgr.bg;
- има 2300 абоната на печатния си бюлетин;
- 3200 абоната четат електронния седмичник, като броят им нараства ежеседмично;
- привлече чрез маркетинговия сайт на общините www.invest.bg интереса на 50 потенциални инвеститори и 3 чуждестранни компании вече инвестираха в България;
- предостави финансиране от 4 млн. щ.д. за проекти и инициативи на 88 общини и 195 НПО в България;
- част е от европейската мрежа на местните власти за обмяна на опит LOGIN;
- приложи опита си в Албания, Армения, Босна и Херцеговина, Сърбия и Черна гора и Румъния.

Всичко това стана възможно благодарение на усилията на опитния екип от 22 професионалисти, които не жаят сили и енергия да реализират мисията на ФРМС: да предлага информация, консултации и подкрепа, фокусирани върху специфичните нужди на потребителите, да провокира иновации в местното самоуправление и да действа като посредник и изгражда широка мрежа от вътрешни и международни партньорства.

И в бъдеще ще разчитаме на вас - нашите партньори и приятели - заедно да реализираме инициативи в подкрепа на професионализма на общинските екипи и развитието на местните общности и региони.

Гинка Капитанова,
изпълнителен директор

НАШИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. *Стимулираме диалог и постигане на обществен консенсус за ефективна политика и съвместни инициативи между местни, регионални и централна власт и техните граждански партньори ... стр. 2*

2. *Предоставяме възможности за професионално развитие и консултации на местните власти и техните граждански партньори с цел по-добро управление ... стр. 4*

3. *Осигуряваме необходимата и актуална информация на различни потребители посредством подходящи технологии ... стр. 6*

4. *Повишаваме своя капацитет да подкрепяме реализацията на проекти на неправителствени организации и общини ... стр. 8*

5. *Подпомагаме местните власти в създаването на международни партньорства, базирани на професионалните им интереси ... стр. 10*

6. *Осигуряваме своята устойчивост като организация с идеална цел ... стр. 12*

Диалог

И през 2004 г. ФРМС продължи да работи за постигането ефективен диалог и сътрудничество на местните власти с централната власт, бизнеса и неправителствените организации чрез организираните през годината 5 дискусии, форуми и конференции по обществено значими теми с 810 участници.

Чрез организираните през 2004 г. форуми ФРМС стимулира диалога и партньорството между централната и местната власт, гражданския сектор и бизнеса. Фондацията затвърди ролята си на ефективен посредник между различни заинтересовани страни за постигане на обществено съгласие и въвеждане на законодателни промени и стимулира обмена и разпространението на добри практики в областите: гражданско участие, управление на качеството, устройство на територията, усвояване на европейските фондове, опазване на зелените площи и паркове и разработване на областни стратегии и общински планове за развитие.

На 17 март 2004 г. Фондация за реформа в местното самоуправление и вестник "Строителство – Градът" проведоха конференция на тема "Новите промени в ЗУТ. Промените в правилата и нормите за застрояване (Наредба №7). Незаконното строителство. Търпимите строежи" с участието на български и чуждестранни представители на търговски фирми, инвеститори, строителни предприемачи, проектанти, икономисти, управители на фирми, вносители, дистрибутори и др.

В края на март 2004 г. ФРМС, Инициатива Местно самоуправление към ААМР и Сдружение "Болкан Асист" проведоха конференция "Гражданите в управлението", в която участваха представители на парламента, министерства и държавни агенции, областни управители, кметове, председатели на общински съвети, неправителствени организации, медии, посолства и дарителски институции. На нея бяха представени успешни подходи за участие на гражданите във вземането на решения на местно, регионално и национално ниво, добри практики в тази област и конкретни резултати от реализирани в България програми и проекти, насърчаващи гражданското участие. На базата на споделения опит се очертаха идеи

за оптимизиране на българското законодателство и на подходите на управление с цел стимулиране на гражданската активност. Беше създадена и партньорска мрежа от организации, която да инициира и предприема застъпнически кампании в подкрепа на гражданското участие. Конференцията се реализира с финансовата подкрепа на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество и на Американската агенция за международно развитие.

На 19 май 2004 г. ФРМС съвместно с „Мууди Интернешънъл“ ООД организира работна среща – дискусия на тема "Въвеждане системите за управление на качеството в общините". По време на дискусията бяха очертани основните принципи и подходи в процеса на сертификация и ползите за местните власти.

На 5 октомври в София се проведе кръгла маса на тема „Опазване на парковете и зелените зони на София“. Срещата се организира под егидата на посланика на САЩ в България г-н Джеймс Пардю, с подкрепата

на Американската агенция за международно развитие и със съдействието на Фондация за реформа в местното самоуправление. Участваха над 140 представители на 35 граждански сдружения и инициативни комитети, представители на Столичен общински съвет и Столична община, представители на Министерство на ре-

гионалното развитие и благоустройството, Министерство на околната среда и водите, Народното събрание, Програмата за развитие на ООН, Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество, неправителствени организации, работещи в сферата на опазване на околната среда, на прокуратурата и съда. Работната среща бе предшествана от двумесечна работа на ФРМС с гражданските организации за изработване на техни общи виждания и конкретни предложения за опазване и развитие на зелената система на столицата.

Обществената дискусия беше фокусирана върху статута, развитието и бъдещето на парковете и зелените зони на София, като нейна основна цел бе да очертае необходимите законодателни, административни и управленски мерки, които ще осигурят съхранението, разширяването и отговорното развитие на зелената система на столицата. Проявата беше оценена като уникална за страната и предизвика широк медиен отзвук.

На 15 октомври 2004 г. Фондацията за реформа в местното самоуправление съвместно с вестник "Строителство – Градът" проведе конференция на тема "Новите областни стратегии и общински планове за развитие в изпълнение на разпоредбите на Закона за регионалното развитие. Усвояването на средствата от Европейския съюз - предизвикателство пред местните власти и частните предприемачи", на която бяха обсъдени приоритетите на регионалната политика на България в процеса на присъединяване към Европейския съюз и ролята на местните и регионалните власти в този процес, добри практики и проблеми при подготовката на областните стратегии и общинските планове за развитие.

По поръчка на Министерство на регионалното развитие и благоустройството екип на ФРМС Консулт разработи **Методически указания за разработване на общински планове за развитие**, които имат за цел да подпомогнат общините при разработването на Общински планове за развитие (ОПР), като поставят процеса на планиране и програмиране на единна методическа основа. Подготвени бяха и Методически указания за разработване на регионални планове за развитие.

През декември 2004 г. ФРМС Консулт разработи **Концепция на Закон за междуобщинско сътрудничество**, в която е направен задълбочен анализ на съществуващата законодателна среда у нас и широко проучване на нормативната уредба и практики в европейските страни. В разработката са представени варианти на различни организационни и правни форми на сътрудничество, които да бъдат предложени за широко публично обсъждане сред местните власти в България.

Гражданските сдружения, обединени в инициативата „Граждани за зелена София“, благодарят на младия енергичен и ентузиазизиран екип на Фондацията за реформа в местното самоуправление за подготовката, организацията и съдействието при провеждането на инициативата от посланика на САЩ в Република България Н.П. г-н Джеймс Пардю Кръгла маса за опазването на зелената система на София. Тя е прецедент за страната и ние се надяваме, че постигнатите резултати и последващата им реализация ще бъдат положителен пример за търсене на решения и в други градове със сходни проблеми, при това не само в областта на зелените площи, но и на градоустройството и развитието на гражданското общество.

Инициатива „Граждани за зелена София“, 25.10.2004 г.

Професионално обучение

През 2004 г. ФРМС организира и провежда 81 интерактивни обучения с практическа насоченост за 1844 участници, използвайки широка мрежа от обучители, лектори и експерти от академичните среди и местните власти и отговаряйки на потребностите на общините.

В периода януари – февруари ФРМС съвместно с НСОРБ, ИМС и регионалните асоциации на общини проведе ориентационни семинари за кметове и общински съветници след изборите. Целите на тези обучения бяха да се предостави бърза ориентация, спестяваща време при стартиране на работата на новите местни управи; придобиване на познания за управленските решения и умения, необходими в различни сфери от общинското управление; прилагане на практика принципите за екипност, прозрачност и партньорство. Допълнително ФРМС проведе по заявка обучения за общинските съвети на 12 общини.

За втора година ФРМС обучение по проект „Българските общини – компетентни участници в усвояването на фондовете на ЕС“, реализиран с финансовата подкрепа на Институт „Отворено общество“. Участниците преминаха през три модула за обучение: „Финансови инструменти на ЕС“, „Предприсъединителни европейски фондове“, „Разработване на проекти“. Обучението завърши с практикум. Преминалите през трите модула получиха Сертификат.

От декември 2003 г. до юли 2004 г. ФРМС реализира проект „Мобилизиране на местните общности“, финансиран по програма ФАР „Развитие на гражданското общество 2001“, насочен към изграждане и укрепване капацитета на местните власти, НПО и гражданските групи в общините Димово, Вълчегръм, Криводол, Хайредин и Узърчин. Проектът целеше обединяване на усилията на местните общности при идентифициране на общи проблеми и намиране на съответни решения. С експертната помощ на екипа на ФРМС бенефициентите по проекта научиха и приложиха основни техники и модели за оценка на потребностите на общността, идентифицираха основните проблеми и като резултат от съвместната работа и консултации разработиха проектни

идеи за разрешаване на проблеми от първостепенна за цялата общност важност. 100 души от петте общини взеха активно участие в обучителните модули: „Развитие на местните общности“, „Възможности за финансиране на дейности в областта на земеделието“, „Стратегическо планиране“, „Местно икономическо развитие“, „Общински социални дейности и услуги“, „Финансови инструменти на ЕС“, „Цикъл на управление на проекта“.

От октомври до декември 2004 г. по заявка на общини ФРМС проведе серия от семинари „Работа в екип“. Семинарът е предназначен за екипи на общински администрации и общински съветници. Темите, залегнали в обучението, са: „Разлики между административна група и екип“, „Характеристики на ефективна работеща група“, „Стъпки в изграждането на екип“, „Организационни и управленски умения“, „Междоличностни отношения“ и „Етапи в изграждане на екипа“.

Във връзка с разширяването на екипа от специалисти, които ФРМС кани като преподаватели в своите обучения, бяха подбрани и обучени за преподаватели 16 общински специалисти.

През 2004 г. Екип „Обучение“ на ФРМС се включи към Лисабонската инициатива на Европейския съвет (2000 г.) за икономика, ориентирана към знания, и учене през целия живот (УЦЖ). Първа стъпка беше участието

в проект „Управлението на ученето през целия живот в образованието“, финансиран по програма Грюндвиг 2 на ЕС. В рамките на проекта бяха дефинирани практически управленски проблеми, свързани с прилагането на принципите на УЦЖ в образователните институции, бяха формулирани насоки за разрешаването им.

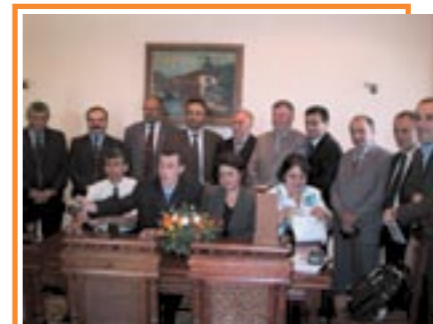
През 2004 г. ФРМС работи по втората фаза на проект „Укрепване ролята на местните власти и третия сектор в областта на жилищната политика в България“, финансиран от холандското Министерство на външните работи и реализиран съвместно с Институт по жилищна политика и градоустройство – Ротердам и PRC Bouwcentrum International. В рамките на проекта бе проведено практическо обучение на общински специалисти и експерти от два столични района, домоуправители, представители на МРРБ. Обучителната програма бе разделена на пет модула: международни практики на управление на жилищния фонд, технически, финансови, законови и социални аспекти на управлението на жилищния фонд.

През 2004 г. започна активна дейност и Центърът за обучение и квалификация към ФРМС. Съвместно със Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бяха разработени и проведени курсове по ключови теми като „Връзки с обществеността“, „Общински социални дейности“, „Управление на човешките ресурси“, „Управление на общинската собственост“, „Устройство на територията“, „Стратегическо планиране“, „Екотуризъм“, „Административен мениджмънт“, „Управление на проекти“ и „Местни финанси“. Успешно преминалите през курсовете 174 души получиха Удостоверение за професионална квалификация, издадено от СУ „Климент Охридски“.

Центърът организира обучение за над 400 кметове на населени места и кметски наместници. В два еднодневни модула участниците придобиха познания относно нормативната рамка на техните права и задължения, дискутираха конкретни въпроси от практиката и споделяха практически опит в решаването на конкретни проблемни казуси. Преминалите през двата модула получиха Сертификат.

През 2004 г. ФРМС, на базата на най-доброто постигнато от българските местни власти в годините на прехода, проведе обучение за представители на местните власти и на бизнес общността от Армения. Едноседмичното обучително пътуване на тема „Местно икономическо развитие“ имаше за цел да представи пред участниците от Армения българските пътища за водене на проактивна политика в икономическата сфера на местно и регионално ниво. Програмата на пътуването бе насочена към обмяна на опит, ноу-хау и успешни практики в сферата на местното икономическо развитие, стратегическото планиране и прозрачното управление. Участниците се запознаха с успешни български практики на централно, регионално и местно ниво, НПО-сектора и бизнеса. По време на едноседмичната визита бяха посетени общините Севлиево, Габрово, Трявна, Добрич и Стара Загора, където бяха демонстрирани успешни примери на политики за икономическо развитие и общественостни партньорства.

Едноседмично обучително пътуване на тема „Ангажирани граждани“ ФРМС проведе за 12 представители на малки общини от Албания, като акценти в обмяната на опит и ноу-хау бяха успешни практики на български НПО за активиране на местни ресурси, ефективни механизми за гражданско участие във вземането на решения на местно ниво и работа с медиите.

Благодарим на лекторите на ФРМС за техния професионализъм и творчески подход при представянето на темите, доверието и приятелската атмосфера, които успяха да създадат по време на обучението.

Мариеела Петрова,
изпълнителен директор,
РСО Централна
Стара планина

Благодарим на лекторите на ФРМС за интересно и достъпно поднесената информация. Откритото общуване и изграждането на доверие в екипите вече е приоритет за работещите в Община Павел баня.

Станислав Радевски,
кмет на Община Павел баня

*...Продължавайте да сеете мъдрост и да ни учите!
...Както винаги ФРМС се представи на ниво - и организацията, и чудесните лектори!
...Като организатори сте безупречни!*

...Успяхте да накарате всеки един от нас да се замисли, и дай Боже, и да пожелае промяна - започвайки от себе си!

Отзиви на участници в обученията

След завръщането си в Армения участниците бяха много доволни от обучителната програма, организирана от ФРМС. Тя им даде знания и умения, които директно могат да бъдат приложени. Участниците в обучението изразиха своите намерения да споделят практиките, научени в България, с колегите си и да адаптират и приложат най-добрите в своята работа. Те също така изразиха интерес за продължаване на професионалния контакт с техните български партньори.

Ана Мелконян,
Академия за образователно развитие, Ереван, Армения

Информационен обмен

През 2004 г., въпреки обогатяването на информационния поток в България, ФРМС продължи да заема лидерска позиция с достъпните си и фокусирани информационни канали, с обмяната на добри практики и работа в мрежа, с изпреварващата си реакция в полза на местните власти и на гражданския сектор в страната.

През 2004 г. ФРМС издаде **24 печатни издания, 49 електронни седмичника**, реализира **11 предавания** по програма "Хоризонт" на БНР в месечната рубрика "Общински радио-форум", активира и направи търсен новия си **уеб-сайт**, проведе **Кампания за прозрачност** в българските общини и учреди **Награда за прозрачност** в местното самоуправление; мотивира общинските специалисти да споделят още през първата година на новия мандат **160 иновационни практики**, за трети пореден път отличен победител в Националния конкурс на ФРМС **"Община новатор"**.

ти от бюлетина бяха включени в два англоезични дайджеста. Четирите приложения "Информационен пул" дадоха възможност за професионално възглеждане в теми като: подготовката на България за бъдещо ползване на Структурните и Кохезионния фондове на ЕС; възможности за финансиране на екологични проекти; управление на инфраструктурата.

49-те броя за 2004 г. на **Електронния седмичник** затвърдиха убеждението, че ФРМС е организация, която набира и разпространява актуална информация за местните власти, гражданския сектор и всички, които имат желание за работа и промяна. Абонатите на седмичника за една година се увеличиха с над 40%, многобройни са възторжените отзиви и благодарностите на читатели, които се чувстват в крак с времето, в което навременната информация е решаваща за успеха на организацията или отделния човек.

През 2004 г. ФРМС издаде тематични наръчници, които запълниха сериозни "бели петна" в професиона-

лизирането на местните власти в страната:

- **Методически указания за разработване на общински планове за развитие** - инициативата бе породена от съществуващата нужда за повишаване на капацитета за стратегическо планиране на местно ниво с оглед на изключително важния за местните власти момент, свързан с актуализацията на общинските планове за 2006 г. и разработване на новите планови документи за програмния период 2007 - 2013 г.;

- **Методически указания за разработване на регионални планове за развитие;**
- **Управление на цикъла на проект** - актуализирано издание на наръчника на Европейската комисия;
- **Гражданите като партньори** - наръчник за информиране, консултиране и обществено участие в изграждането на политики на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие;
- **Повече професионализъм в българските общини** - наръчник с успешни практики, реализирани в рамките на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ, 2002 - 2004 г.

През октомври 2004 г. Фондацията, наред с още 15 НПО, участва в Информационна борса за ЕС "Да попитаме и да разберем" и представи свои информационни материали, свързани с темата "Евроинтеграция".

ФРМС събра и разпространи през 2004 г. нови **160 иновационни практики** на общини и техни граждански партньори. В началото на годината бе издаден Годишен сборник "Иновационни практики '2003", чиято цел бе да запознае местните власти от новия мандат с постигнатото през предходната година. В два тематични свитъка ФРМС разпространи практиките, реализирани в рамките на Програма "Подобряване на социалната среда" (2002 - 2004 г.).

Фондацията за реформа в местното самоуправление и Програма Инициатива Местно самоуправление с подкрепата на Американската агенция за международно развитие проведеха през 2004 г. **Кампания за прозрачност в общините**. Кампанията бе подкрепена от регионалните и професионални асоциации на общини в страната, НСОРБ, медиите. Бе разпространен **Въпросник** за самооценка на общините относно степента на прозрачност в различните направления на тяхната дейност; изготвен и разпространен бе **Коммуникационен план** за кампанията в помощ на общинските PR специалисти; сформирани бе **Демонстрационен екип** от 17 пилотни общини, активни в прилага-

нето на нови подходи в увеличаване на прозрачността на местно ниво.

В подкрепа на Кампанията за прозрачност ФРМС проведе два тематични конкурса за иновационни практики. През април темата бе "Как стартираме Кампанията за прозрачност в нашата община" и победител стана

Община Мездра. В края на годината тематичният конкурс имаше два раздела: в катеорията "Най-добра практика за прозрачност в рисковата област" отличена с първо място бе Община Разград; в катеорията "Най-прозрачно работеща община" краен победител стана Община Плевен.

Две от изданията на **"Общински радиофорум"** - съвместна инициатива на Българско национално радио и ФРМС - бяха посветени на Кампанията за прозрачност, а останалите девет за 2004 г. засягаха теми като:

проактивна общинска политика на инвестиционния пазар, общински бюджети, електронни услуги за гражданите и бизнеса, диалог за зелените площи в София, ролята на общините в процеса на евроинтеграция.

Част от Втората годишна среща на местните власти в България бе тържествената церемония по награждаването на победителя в **Националния конкурс на ФРМС "Община новатор '2004"**. Наградата се връчи за трета поредна година и поощри местните власти за нови нетрадиционни методи при обсъждане и решаване на проблеми от обществено значение. В конкурса участваха активно и борбено както малки, така и големи общини. Победител в конкурса за 2004 г. стана Община град Добрич.

Поздравявал най-сърдечно екипа на ФРМС по повод 100-ия брой на месечния информационен бюлетин. През последните години този бюлетин се утвърди като водещо издание на общинската тематика. Нещо повече, за пръв път в България бюлетинът на ФРМС предложи на широката си читателска аудитория задълбочени анализи и правни коментари по различни актуални въпроси на местното самоуправление.

По-специално искам да изтъкна регионалното развитие, устройството на територията, публично-частните партньорства при управление на общински активи, гражданското участие в местното самоуправление.

И тъй като реформата в местното самоуправление е един изключително динамичен процес, ми се струва, че вашият бюлетин беше и си остава в някаква степен катализатор на този процес. Пожелавам ви да продължите това актуално и динамично звучене на бюлетина и както винаги досега да изпреварвате горещите теми на местното самоуправление.

Кирил Куряков, съветник местно самоуправление, Американска агенция за международно развитие, София, април 2004 г.

Много Ви благодаря за е-Седмичник. Това е най-полезното ми

седмично четиво.

В резултат и на навременната информация само през втората половина на 2004 г. подготвихме три успешни проекта.

Огнян Лазаров, Общинска администрация, гр. Гоце Делчев, 5 декември 2004 г.

Най-добри сте в Републиката!! Регионална занаятчийска камара, Шумен, 21 юли 2004 г.

Наръчникът „Управление цикъла на проект“ несъмнено е едно от най-добрите помагала, издавани досега.

Той ще е настолна книга за тези, които разработват и управляват проекти. Това е не само мое мнение, но и на много колеги, секретари на общини и други общински ръководители и специалисти.

Васил Панчаров, изпълнителен директор на Националната асоциация на секретари на общини в Република България, ноември 2004 г.

Подкрепа за проекти

През 2004 г. ФРМС разшири дългогодишния си опит в управление и мониторинг - финансов и технически - на фондове в подкрепа на общини, техни регионални и професионални асоциации и НПО, както и в оказването на експертно съдействие при реализация на проекти и укрепване капацитета на финансираните организации. Програмите се реализираха с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие (ААМР), Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС), Програма ФАР и Фондация „Чарлз Стюарт Мот“.

ПОДКРЕПА ЗА ОБЩИНСКИ РЕГИОНАЛНИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ АСОЦИАЦИИ

През септември 2004 г. приключи проектна фаза на финансиране от страна на ФРМС с подкрепата на ААМР на проекти на 7 регионални асоциации на общини и 2 професионални сдружения на общински служители на обща стойност над 450 000 лв. Проектите целяха подобряване и разширяване на спектъра услуги, предоставяни от асоциациите на техните членове, както и подкрепа на конкретни местни инициативи, осигуряващи устойчиво развитие на съответния регион.

През октомври 2004 г. ФРМС с подкрепата на ААМР стартира нова фаза на програмата за финансиране на проекти на регионални асоциации на общини в България. Подкрепени са 8 асоциации, в които членуват над три четвърти от общините в България. Проектите са на обща стойност над 1 500 000 лв. Основните цели

на тази програмна фаза са засилване ролята на общинските съвети като ефективен местен законодателен орган, подкрепа на инициативи, изграждащи капацитет в общинските асоциации за управление на местните финанси и общинската собственост, както и осъществяване на съвместни междуобщински застъпнически инициативи, целящи разрешаването на специфични проблеми в управлението на общините.

През ноември 2004 г. ФРМС с подкрепата на ААМР стартира нова фаза на Фонда за подкрепа на инициативи на професионални асоциации на общински служители. До

момента са подкрепени инициативи на 3 сдружения на общински служители. Основната цел на фазата е повишаване капацитета на местните власти, по-голяма прозрачност в работата им, намаляване на пречките пред бизнеса на общинско равнище, подобряване на местната нормативна уредба, както и повишаване капацитета на общинските експерти.

В последните няколко години благодарение на финансовата помощ на ААМР и ШАРС Фондацията спомогна за изграждане на центрове за услуги и информация в 45 български общини. И през 2004 г. ФРМС фокусира голяма част от дейността си в подкрепа на партньорската мрежа общини с функциониращи центрове:

- **Техническа и консултантска помощ за изграждане на нови центрове услуги и информация.** Консултантският екип на ФРМС откликна на многобройни запитвания и предостави методическа помощ на 12 общини, поели предизвикателството да подобрят качествено нивото на административните си услуги.
- **Развитие на мрежата общински специалисти от областта на административното обслужване.** През май 2004 г. за втора поредна година ФРМС проведе 4 регионални работни срещи за обмяна на опит между професионалистите в областта на административното обслужване. В тях участваха 116 секретари, ръководители на центрове и системни администратори от 61 общини.

ФРМС се утвърди като водеща организация в модернизирването на публичната администрация в България чрез въвеждане на съвременни управленски подходи и ИТ технологии. Експертите на ФРМС активно участваха в редица иновативни разработки и инициативи, които бяха представени на престижни форуми, организирани от министъра на държавната администрация, Министерството на икономиката, НСОРБ и др.

И през 2004 г. продължиха регулярните работни срещи и инициативи на Екипа за новаторски практики, чиято цел е генериране и разпространение на успешни практики в областта на местното самоуправление.

ОБЩЕСТВЕН ФОРУМ

В качеството си на офис по проектите към програма "Обществен форум" на ШАРС през 2004 г. ФРМС подпомогна разработването, мониторинга и оценката на реализацията на **над 180 проекта в 22 общини**. В рамките на тази програма екипът на ФРМС ръководи управлението на финансова подкрепа за над 1 100 000 лв. Крайни ползватели на резултатите от работата са над 700 000 граждани. Сферите на реализация на проектите бяха: благоустрояване, обучение, развитие на туризма, културни паметници, младежки и социални дейности, подобряване административното обслужване, екология и спорт.

През 2004 г. ФРМС съвместно с ШАРС финансира проект на РСО "Централна Стара планина" - Габрово за подобряване капацитета на старопланинските общини на обща стойност 155 000 лева. В рамките на проекта бяха доизградени и открити Центрове за информация и обслужване на гражданите в Трявна, Севлиево, Летница и Етрополе.

Фондация "Карл Шьонфелд Брунер" - Швейцария финансира чрез ФРМС социален проект в **Търговище** на стойност над 27 000 евро. ФРМС извършва мониторинг на изпълнението на проекта.

През юли 2004 г. успешно приключи пилотен двугодишен проект на ФРМС "Подобряване на социалната среда". Той беше финансиран от Фондация "Чарлз Стюарт Мот" и се реализира в общините **Кресна, Струмяни, Годеч, Своге, Батак, Брацигово, Пещера, Джебел, Курково и Момчилград**. В рамките на проекта бяха насърчени партньорства за подобряване на социалната среда между граждани и местна власт, изграден бе капацитет у граждански групи и НПО за активно участие в решаване на местни проблеми, привличане на ресурси и подготовка на проекти, като бе акцентирано върху участието на самите хора в нужда. Бяха реализирани 24 проекта, насочени към изграждане на общински социални политики, предоставяне на услуги и социална интеграция на хора в неравностойно положение, алтернативни социални грижи за деца и младежи, насърчаване и осигуряване на заетост, образование и повишаване на квалификацията, преодоляване бариерите между поколенията, институционализирани и неформални модели на сътрудничество. Забележителна бе степента на привличане на местни ресурси в реализацията на проектите, която дори надвиши предоставената финансова помощ. С тази програма на практика за първи път в България бяха приложени принципите на децентрализация в прилагането на социални услуги, заложи в Закона за социално подпомагане.

От името на общинското ръководство и лично от себе им бих желал да изразя нашата благодарност за вашата щедра подкрепа, с която бяха реализирани множество начинания в дух на регионален патриотизъм.

Христо Христов,
кмет на Община Болярово

Международно сътрудничество

ФРМС има изграден капацитет за подпомагане на международни партньорства между местни и регионални власти и развитие на техните международни контакти за професионален обмен на идеи, практически опит и управленски практики между лица на изборна длъжност и експерти.

През 2004 г. Фондацията продължи да подкрепя местните власти за по-нататъшно разширяване на ползите от международните партньорства и мултиплициране на ефекта от техническото сътрудничество. ФРМС използва международна експертна помощ и ноу-хау за награждане капацитета на българските общини, разпространи информация и успешно мултиплицира най-добри практики и работещи модели, консултира и работи с местните власти по инициативи за трансгранично сътрудничество, разшири участието си в международни мрежи и сподели натрупания положителен опит с партньори от Югоизточна Европа и Евразийския регион.

През 2004 г. успешно приключи четвърта фаза на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини. Вече 8 години Програмата е модел за

успешно партньорство между български и американски общини и се изпълнява от ФРМС съвместно с Международната асоциация на градските управы (МАГУ), САЩ, с финансовата подкрепа на ААМР.

С изпълнението на четвърта фаза на Програмата се обогатиха и разпространиха успешни практики, утвърди се капацитета на българските общини, разработиха се нови методологии за посрещане на специфични нужди на общините и се направи качествено нова стъпка напред в областта на местното икономическо развитие. На базата на значимите резултати, постигнати през четвъртата фаза, през септември 2004 г. бе одобрена от ААМР и стартира нова, пета фаза на програмата, която ще продължи до септември 2007 година.

През миналата година участващите 21 общини продължиха своята работа в рамките на двустранни и многостранни партньорства с американските градове и завършиха редица технически проекти в сферите местно икономическо развитие, управление на инфраструктурата и околната среда. Мултиплицирането на най-добрите практики за поддръжка и управление на общинската инфраструктура и управление на отпадъците успешно приключи в три общини - **Пловдив, Рагомир и Кюстендил**.

Реализираните **16 технически проекта** създадоха иновационни практики и работещи модели, които бяха широко разпространени и могат да се приложат в много други български общини. Сред тях са: общински програми за запазване и разширяване на бизнеса, развитие и маркетинг на индустриални паркове, преустройство на сгради и терени, създаване на Консултативни съвети по икономическо развитие към общините, разделно сметосъбиране на рециклируеми отпадъци, пилотни програми за компостиране в селски райони, управление на утайки от пречиствателна станция за отпадни води и други.

В подкрепа изпълнението и мултиплицирането на проектите ФРМС и МАГУ предоставиха на общините финансови средства в размер на **31 000 щ.д.** Средствата бяха използвани за създаване и публикация на маркетингови и информационни материали и наръчници, покупка на оборудване, контейнери за смет, подобрения на сметища, проучване за използване на утайките от пречиствателна станция за отпадни води и др.

ФРМС продължи обучителните инициативи, които спомогнаха да се разпространи натрупаният по програмата опит сред други български общини и послужиха за тяхното приобщаване към програмата като нови участници. През втората половина на изминалата година ФРМС проведе **5 регионални семинара** за общински ръководства и специалисти от **50 общини** с основна тематика: основи на местно икономическо развитие, управление и поддръжка на общинска инфраструктура и пилотни програми за компостиране. В резултат на тези усилия в края на 2004 г. ФРМС избра **15 нови общини**, които ще участват в проекта за местно икономическо развитие, и **10 нови общини**, които ще мултиплицират проектите за управление на инфраструктурата и компостиране.

През 2004 г. стартиралият година по-рано проект "Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини" бе успешно реализиран и доведе до създаването на **Българско партньорство за местно икономическо развитие** между 14 български и

9 американски общини. Чрез партньорството се изгради капацитетът на българските общини за водене на проактивни програми за местно икономическо развитие, за прилагане на професионален подход за запазване, разширяване и привличане на нов бизнес, както и за ефективен маркетинг на общинските ресурси пред бизнеса в страната и чужбина. Общините положиха усилия за подобряване взаимодействието с местния бизнес. В пет общини бяха създадени и функционират Консултативни съвети по икономическо развитие и във всичките 14 общини бе приет Етичен кодекс за работа с бизнеса. През юли 2004 г. **12** от 14 български общини бяха сертифицирани от ФРМС/МАГУ и получиха **сертификат "Община, готова за бизнес развитие"**.

През изтеклата година ФРМС с помощта на американските партньори продължи чрез тематични семинари да изгражда професионалните знания и умения у **18 общински служители**, като 13 от тях бяха сертифицирани като специалисти по местно икономическо развитие. Чрез програмата бе награден капацитетът и на ФРМС, като 4 членове на екипа също получиха сертификати за специалисти по местно икономическо развитие.

В сътрудничество с ФРМС Българското партньорство за местно икономическо развитие осъществи важни маркетингови инициативи. Първият специализиран маркетингов уеб-сайт на общини (**www.invest.bg**), администриран от ФРМС и представящ общинските ресурси и възможности за бизнес на чуждестранни инвеститори и български фирми, бе публикуван в Интернет.

За пръв път българските общини заедно с ФРМС участваха в Международното търговско изложение в Хановър и в есенния Международен

пловдивски панаир. Благодарение на тези усилия бяха създадени над 50 директни контакта с фирми и 3 фирми от Германия бяха привлечени да започнат бизнес в Габрово и Пазарджик, а фирма от Силистра започна износ на своята продукция в САЩ. Разработената маркетингова стратегия за високотехнологичен парк "Оптикое-лекторн" - Панагюрище привлече нов инвеститор, който ще инвестира над 1,5 млн. щ. д. и създаде 52 нови работни места в общината.

Фондацията продължи да разширява своите добри работни взаимоотношения с Българската агенция за инвестиции и Министерството на икономиката, осигурявайки подкрепа на национално ниво за усилията на общините в областта на местното икономическо развитие. Експерти от ФРМС участваха в разработката на националната стратегия за насърчаване на инвестициите и обсъждаха с Министерството на икономиката създаването на национален маркетингов електронен портал за България. В подкрепа привличането на инвестиции в общините ФРМС инициира контакти с търговските представителства на чуждестранните посолства, насърчавайки допълнителни бизнес запитвания от чужбина.

През годината ФРМС продължи да разпространява информация за международните партньорства чрез уебсайта, ежеседмичното електронно издание и месечния бюлетин. През ноември 2004 г. бе издаден наръчник **"Повече професионализъм в българските общини"**, включващ 20 най-добри практики, разработени в рамките на българо-американското сътрудничество, който достигна до всички общински администрации, общински съвети и специалисти.

Участието в международни мрежи е една от важните области на работата на екипа на ФРМС. Миналата година Фондацията продължи да бъде основен участник в мрежата за местно икономическо развитие по Европейски коридор No 8, създадена от общини, НПО, национални институции, частния сектор и други организации от Албания, България, Косово, Македония и Сърбия.

Приехме с благодарност отправената покана за участие на Община Пловдив в Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини. Осъществяването на проекта „Финансов план за управление на публичната инфраструктура на Община Пловдив“ стана възможно благодарение на изключителното техническо партньорство с Община Велико Търново, Община Голдън, Колорадо, САЩ, и Фондацията за реформа в местното самоуправление.

Иван Чомаков,
кмет на Община Пловдив

Нашето сътрудничество с Община Хасково по Програмата за техническо побратимяване датира от първа фаза на програмата през 1997 година. Участвахме в четвърта фаза като партньори в консорциума за институционализиране на местното икономическо развитие като функция на общината и подпогнахме разработването на план за действие за икономическо развитие, включващ пакет от стимули за инвеститори. За нас бе изключително благотворно да работим в развиваща се демократия.

Бъртън. Т. Конуей,
градски управител,
Абингтън, Пенсилвания,
САЩ

Устойчивост

ФРМС осигурява своята устойчивост чрез постоянно усъвършенстване на професионалните умения на своя екип, разнообразяване на финансовата подкрепа, търсене на нови международни партньорства и увеличаване дела на платените услуги.

Програмите и дейностите на ФРМС през 2004 г. бяха реализирани основно благодарение на подкрепата на **Американската агенция за международно развитие (ААМР)**, **Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС)**, **Фондация "Чарлз Стюарт Мот"**, **Институт "Отворено общество" - Будапеща** и **Фондация "Отворено общество" - София**.

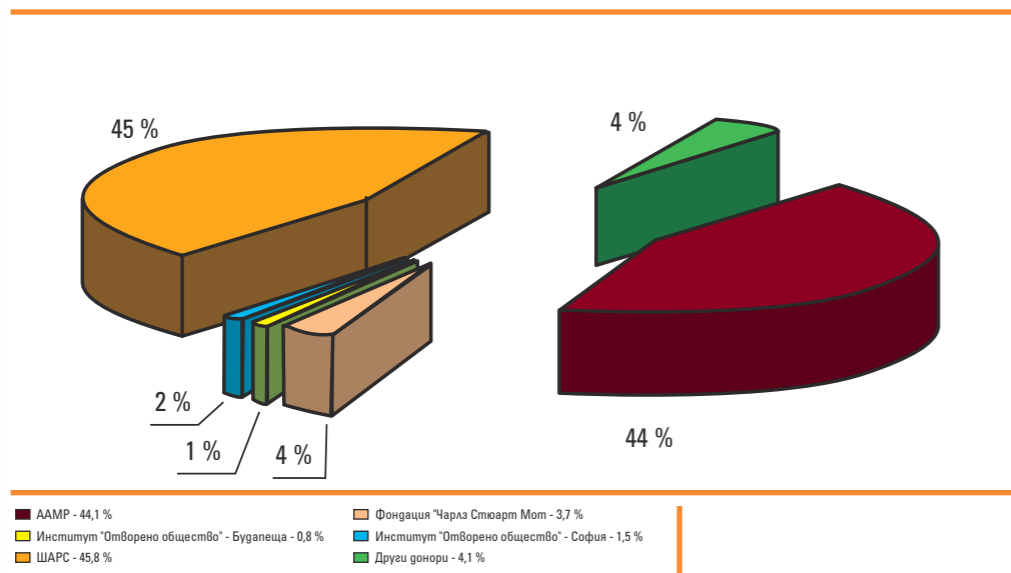
78% от разходваните от ФРМС средства през изминалата година са за програмни цели. Основен дял от програмните разходи на ФРМС (71%) представляват средствата, предоставени като директни грантове за проекти на български общини и нестопански организации. 29% от тях са усвоени за дейности и инициативи на съществуващи и новосъздадени асоциации на общини и професионални асоциации на общински служители, 55% - за проекти на НПО и 16% - за проекти и дейности на общини.

През 2004 г. бяха реализирани проекти, финансирани от програма ФАР "Развитие на гражданското общество", програма Грюндвиг 2 на ЕС, Министерство на външните работи на Кралство Холандия.

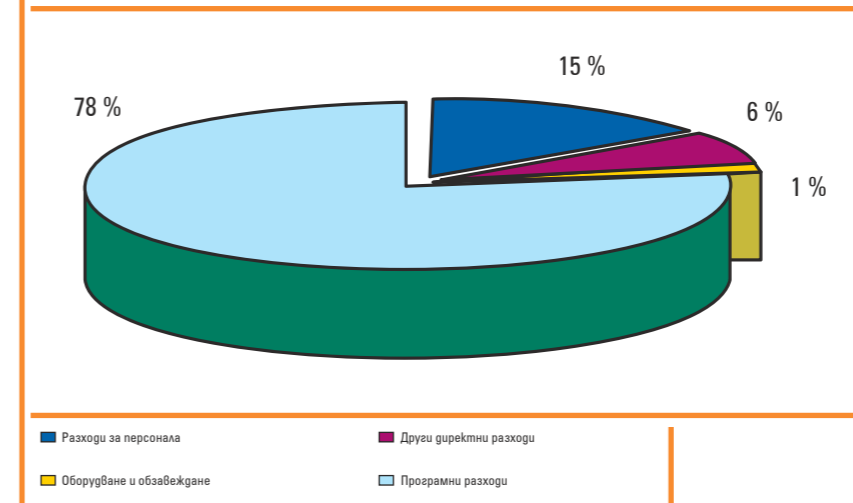
В Управителния съвет на ФРМС участват професионалисти и личности със значителен принос в развитието на публичната администрация и гражданското общество. През изминалата година Съветът изпълняваше активна роля във формирането на управленската политика на Фондацията, а неговите членове допринасяха с експертните си познания и опит за ефективното изпълнение на програмите на ФРМС.

Екипът на Фондацията е добре информиран, компетентен и отзивчив. Състои се от 22 служители, които работят заедно с общинските специалисти по конкретни програми и общински проекти, провеждат посещения по места и срещи в офиса на ФРМС. През 2004 г. периодично се провеждаха обучения за организационно развитие и работа в екип. Членовете на Управителния съвет и екипа на ФРМС активно участваха в семинари и форуми, където придобиха ценен опит в своята област на работа и представиха успешни практики.

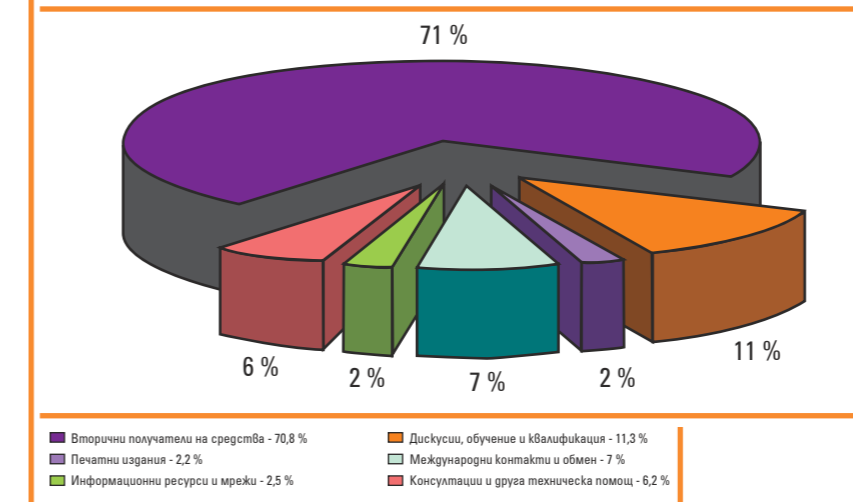
СТРУКТУРА НА ПРИХОДИТЕ

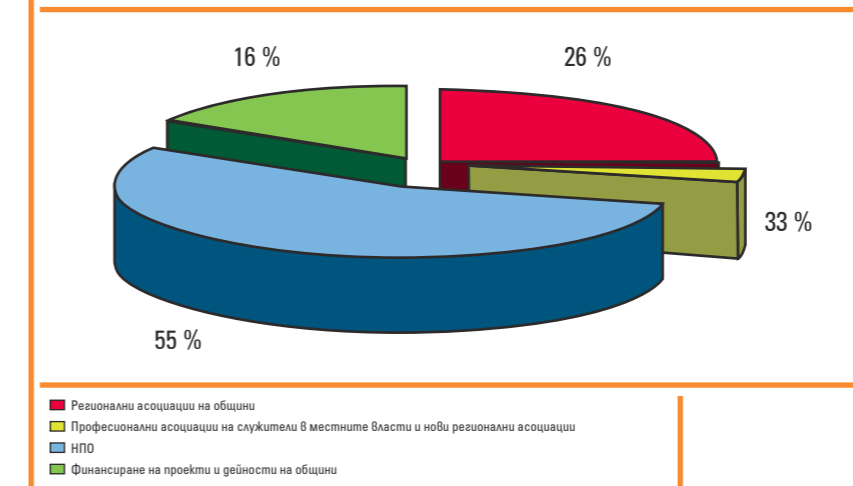
СТРУКТУРА НА РАЗХОДИТЕ

СТРУКТУРА ПРОГРАМНИ РАЗХОДИ

ВТОРИЧНИ ПОЛУЧАТЕЛИ НА СРЕДСТВА - СТРУКТУРА

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА ФРМС

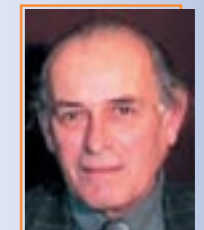
Лъчезар Росенов

председател на Управителния съвет на ФРМС, общински съветник в ОБС - град Добрич кмет на Община град Добрич (1995 - 2003 г.)

Гинка Капитанова

член на Управителния съвет и изпълнителен директор на ФРМС, кмет на Община Златоград (1991 - 1995 г.)

Дени Каменов

заместник председател на Управителния съвет, кмет на Община Видин (1991 - 1995 г.)

Емилия Панайотова

член на Управителния съвет на ФРМС, старши асистент, Юридически факултет, СУ "Св. Климент Охридски"

Румен Драганов

член на Управителния съвет на ФРМС, мениджър в сферата на туризма

ж.к. "Млагост 1"
ул. "Йерусалим" бл. 51
Бизнес-сграда, офис 2
гр. София 1784
тел.: (02) 976 89 89
факс: (02) 96 89 30

*Отворени сме за партньорства
в реализацията на програми,
съответстващи на нашите
стратегически цели!*

*ФРМС може успешно да споделя своя натрупан
опит и експертен капацитет с организации
и агенции, работещи в сферата на местното
самоуправление!*

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Издава Фондацията за реформа в местното самоуправление с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие